Kell egy csapat! – II.
Mitől sikeres egy csapat működése?
„Újra itt van, újra itt van, újra itt van a nagy csapat!…”

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

7. évfolyam

A modul szerzője: Borbélyné Nagy Éva

Címlapkép: szkb207_10_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	4 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Annak az alapvető emberi igénynek a tudatosítása, hogy társakra, közösségre szükségünk van, és felelősséggel tartozunk egymásért. A konstruktív, együttműködésen alapuló feladatmegoldás és kommunikáció gyakorlása. A kommunikáció, az empátia, a véleményformálás fejlesztése.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: szocializáció, hagyomány, közösség Kapcsolatok: együttműködés, szolidaritás, felelősség, segítségnyújtás, tolerancia, kommunikáció Demokrácia: érdekérvényesítés, véleménynyilvánítás Tartalom: Különböző együttműködést igénylő helyzetek elemzése, terv készítése közös tevékenység megvalósítására
Megelőző tapasztalat	
Ajánlott továbbhaladási irány	
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság Önszabályozás: érzelmek kezelése, felelősségvállalás, tolerancia A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémakezelés, szabályalkotás, kreativitás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a társadalomban (információk feldolgozása, mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása, kritikai gondolkodás, véleményformálás és véleménynyilvánítás)
	Tantárgyakhoz: társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek, osztályfőnöki óra
	Modulokhoz: Kell egy csapat I.
Támogató rendszer	Hankiss Elemér: *Az emberi kaland*. Egy civilizációelmélet vázlata. Universitas sorozat. Helikon Kiadó. Budapest, 1999 http://brody.mediastorm.hu/1964/53.htm Stefány Judit: *A jog kötel*ez. http://www.akg.hu/tanterv/jog.php3 Elizabeth G. Cohen: *Designing Groupwork*: Strategies for the Heterogeneous Classroom, Second Edition Teachers College Press. New York, 1994

Módszertani ajánlás

A modul két nagy egységre épül. Az egyik a már meglévő tudás, ismeret és tapasztalat felhasználásával közös elemző munka, míg a másik az előző gyakorlat során közösen összegyűjtött ismeretek alkalmazása. Mindkét feladat együttműködést, aktív közreműködést és kreativitást igényel a résztvevőktől.
A feladatot kiscsoportokban végeztetjük, de az eredményeket közösen beszéljük meg.

Miért éppen csoportban?
A csoport a kreatív problémamegoldás egyik leghatékonyabb módszere. A csoportmunka hatékony technikának bizonyul szociális és intellektuális tanulási célok megvalósítására. Javítja az interperszonális és baráti kapcsolatok elmélyítését. A tanulók folyamatosan képesek elmélyedni a feladatvégzésben. Olyan feladatokat is képes megoldani egy adott tanuló a csoportban, amelyre egyedül nem lenne képes.

A második részben a feladatot megoszthatjuk az osztály két része között, vagy továbbra is kisebb csoportokban dolgozhatnak, az osztálylétszámtól és a csoport összetételétől függően. Saját osztály részére a) foci/kosárlabda/, illetve bármilyen barátságos sportmeccs megtervezése. b) Saját osztály részére sikeres színdarab előadásának, koncertnek a megtervezése. c) bármilyen csapatmunkára épülő akció megtervezése. Ilyen lehet az osztálykirándulás megtervezése, szervezése is. A feladat megoldásához sokféle képesség szükséges, különösen, ha a formaságokra, a szimbólumokra is gondolunk (címer, zászló, név stb.).
A csoportok alakításakor tartsuk szem előtt az optimális 4-6 főt csoportonként. Az osztálylétszámtól függően, ha több csoport jön létre, a négy csoportfeladat bővíthető más célból alakult csapatok példájával, mint például: árvíz esetén egy mentőcsapat, tánc együttes, stb. Választhatjuk azt a megoldást is, hogy egy-egy helyzetet két-két csoport kap meg feldolgozásra.
A feladatokat kioszthatja a pedagógus, a csapatok egy-egy képviselője húzhat a feladatok közül, vagy a csapatok választhatnak az adott lehetőségek közül.
A beszélgetést segítő kérdések mintaként szolgálnak. A pedagógus dolgozhat az adott kérdésekkel, de megfogalmazhat más kérdéseket is, csak arra kell figyelni, hogy azok ne legyenek megválaszolhatóak igennel vagy nemmel. Nyitottak legyenek, hogy a beszélgetést serkentsék.
Adhatunk olyan feladatokat, amelyek a helyi közösséghez kapcsolódnak (saját futball csapat, zenekar, önkéntes tűzoltó egylet stb.).
A feladatok tagolását saját belátás szerint a rendelkezésünkre álló idő és hely függvényében tegyük.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Ez a modul aktív, közös gondolkodást vár el, és olyan képességeket fejleszt, amelynek meglétéről, hiányáról vagy fejlődéséről egy osztályzat keveset mond. Az ellenőrzés kérdésével nem érdemes külön és részletesen foglalkoznunk, hiszen a tárgy közös feldolgozáson alapszik, a

figyelem megléte és az aktív részvétel a beszélgetések feltétele. A közös munkát a modul végén beszélgetőkör zárja, ez megfelelő alkalom a közös munka, tapasztalatok értékelésére, a személyes benyomások közlésére, az önértékelésre.
Egy hosszabb folyamat eredményét a tanár írásban értékelheti. Az írásos értékelő az alábbi készségek személyenkénti állapotát tartalmazza: kommunikációs készség, „hallgatás" – aktív figyelem, összefoglaló készség, lényegkiemelés készsége, empatikus készség, problémalátás és megoldás készség, társadalmi problémák iránti érzékenység, szervezőkészség, összefüggések meglátásának készsége, önkorlátozás képessége.

Ha az osztályfőnöki órákon, illetve tanórákon kívül használják e módszert, akkor is ajánljuk az írásbeli értékelés rendszerét.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – „Kell egy csapat!" – Mitől sikeres egy csapat működése?
P2 – Ötletek, feladatszervezés
P3 – Párbeszéd-kör leírása
P4 − Beszélgetést segítő kérdések

Diákmellékletek

D1 – „Újra itt van, újra itt van, újra itt van a nagy csapat…" (dalszöveg)
D2 − Helyzetek
D3 − Táblázat
D4 − Segítő kérdések
D5 − A párbeszéd-kör hét alapelve és alapszabályai